70. Speurderadjudantoffisier Mpeke, Suid-Afrikaanse Polisie, Moord en Roof, SOWETO
71. Luitenant P.J.C. Loots, Suid-Afrikaanse Polisie, Veiligheidstak, PRETORIA
72. Luitenant F.J. Harmse, Suid-Afrikaanse Polisie, Veiligheidstak, PRETORIA
73. Speurderadjudantoffisier N. Lemmer, Suid-Afrikaanse Spoorwegpolisie, NEW CANADA
74. Kaptein A. Grobbelaar, Suid-Afrikaanse Polisie, Veiligheidstak, PRETORIA
75. Z.F. Frans Thobela, Blok H. 39, Soshanguve of p/a Siemens Cables, ROSSLYN
76. Aaron Kololo Menyoko, Blok H. 39, SOSHANGUVE
77. Dr. L. van Heerden, Garankuwa-hospitaal, PRETORIA
78. Dr. J.H. Coetzer, Garankuwa-hospitaal, PRETORIA
79. Speurdersersant S.L. Malan, Moord- en Roofeenheid, Suid-Afrikaanse Polisie, PRETORIA
80. Kaptein J.J. Swart, Moord- en Roofeenheid, Suid-Afrikaanse Polisie, SOWETO
81. Speurderkonstabel Mkorwana, Moord- en Roofeenheid, Suid-Afrikaanse Polisie, SOWETO
82. Sersant R.H.L. Raven, Suid-Afrikaanse Polisie, Springstof- en Bomopruimingsafdeling, Veiligheidshoofkantoor, PRETORIA
83. Mnr. A. Norval, p/a Stadsraad van Pretoria, Capital Park Elektrisiteitsafdeling of Van Heerdenstraat 217, Capital Park, PRETORIA
84. Mnr.L.T. Hanekom, p/a Stadsraad van Pretoria, Capital Park Elektrisiteitsafdeling of Koos de la Reystraat 203, PRETORIA-NOORD

85. Mnr. O.W. Beila, p/a Stadsraad van Pretoria, Capital Park Elektrisiteitsafdeling of 8ste Straat 96, Menlo Park, PRETORIA

86. Kolonel H.D. Stadler, Suid-Afrikaanse Polisie, Veiligheidstak, V.H.K., PRETORIA

87. Christinah M.J. Mogoerane, Boshabelastraat 198, Vosloorus, BOKSBURG

88. Mosdeungang I. Mosololi, Dube Village 1796, SOWETO of p/a ABC Body Builders, Maxwellstraat 34, Booysens, JOHANNESBURG

89. Landdros A.M. Bluhm, Landdroskantoor, PRETORIA

90. Mnr. G.N. Matras, Tolk, Landdroskantoor, PRETORIA

91. Adjudantoffisier L.A.P. Ras, Suid-Afrikaanse Polisie, Veiligheidstak, PRETORIA

92. Konstabel L.R.S. Ntshekang, Suid-Afrikaanse Polisie, Veiligheidstak, PRETORIA

93. Mnr. D.J. Visagie, Flowerstraat 150, Capital Park, PRETORIA of p/a Steelmobile Engineering, Rosslyn, PRETORIA

94. Dr. A.J. de Beer, Distriksgeneesheer, PRETORIA

95. Studentkonstabel Welmar O'Reilly, Suid-Afrikaanse Polisie, WONDERBOOMPOORT

96. Dr. T.G. Rosch, Distriksgeneesheer, PRETORIA

97. Konstabel R.J. Nghonyama, Suid-Afrikaanse Polisie, LOUIS TRICHARDT

98. Dr. A.H. van den Bout, Distriksgeneesheer, Kalafong-hospitaal, PRETORIA

99. Studentkonstabel J.J. Malebe, Suid-Afrikaanse Polisie, WONDERBOOMPOORT

100. Konstabel F.J. Liebenberg, Suid-Afrikaanse Polisie, Radiobeheer, SILVERTON

101. Pieter L. Leonard, Ambulansbediener, H.F. Verwoerd Hospitaal, PRETORIA

102. Konstabel A.A. Grove, Suid-Afrikaanse Polisie, Staatslykshuis, PRETORIA

103. Jan Nkosi, p/a mnr. Setlaku, Nooitgedagt, KLIPGAT

104. Prof. J.D. Loubscher, Staatspatoloog, PRETORIA

105. Mnr. I.M. Prinsloo, Departement van Gemeenskapsbou, Kamer 445, Generaal Pretoriusgebou, Paul Krugerstraat 484, PRETORIA

106. Mnr. Albert Phillips, Kamer 1, Maders Hotel, Paul Krugerstraat, Les Marais, PRETORIA

107. Aletta C. Fourie, Koraalboomweg 337, Magalieskruin, of S.A. Perm, Paul Krugerstraat, Les Marais, PRETORIA

108. Susanna C. Coetzer, Paul Krugerstraat 813, Mayville, PRETORIA

109. Jan E. Henning, Paul Krugerstraat 817, Mayville, PRETORIA

110. Myra Botes, Paul Krugerstraat 819, Mayville, PRETORIA

111. Yvonne Smith, Paul Krugerstraat 821, Mayville, PRETORIA

112. Gertina Brittion, Paul Krugerstraat 825, Mayville, PRETORIA

113. Anna S. Horgan, Smithstraat 166, Danville, PRETORIA

114. Wilhelmus P. Nel, Paul Krugerstraat 863, Mayville, PRETORIA

115. Pieter J. de Meyer, 25ste Laan 719, Rietfontein, PRETORIA

116. Andre H. Strydom, Makkiestraat 252, TILEBA

117. Fredrik J. van Graan, 17de Laan 459, Rietfontein, PRETORIA

118. Samson Mahlaola, p/a mnr. Rens, Klipdrift, HAMMANSKRAAL

119. Rodrick J. Potgieter, Renbrovleismark, HAMMANSKRAAL

120. Konstabel Pieter van Wyk, Suid-Afrikaanse Polisie, HAMMANSKRAAL

121./...

121. Konstabel Matthews Mongwane, Suid-Afrikaanse Polisie, HAMMANSKRAAL

122. Konstabel Hendrik Gololo, Suid-Afrikaanse Polisie, HAMMANSKRAAL

123. Majoor F.J.P. Nel, Suid-Afrikaanse Polisie, Veiligheidstak, PRETORIA

124. Kaptein G. Visser, Suid-Afrikaanse Polisie, Veiligheidstak, PRETORIA

125. Speurdersersant P.J. Radebe, Suid-Afrikaanse Polisie, Pretoria-Sentraal, PRETORIA

126. Konstabel D.M. Mokgabudi, Veiligheidstak, Suid-Afrikaanse Polisie, Kompolgebou, PRETORIA

127. Sersant Groenewald, Veiligheidstak, Suid-Afrikaanse Polisie, Kompolgebou, PRETORIA

128. Speurderadjudantoffisier Nel, Suid-Afrikaanse Polisie, S.A.K.B., PRETORIA

129. Speurderadjudantoffisier A.B. Verster, Suid-Afrikaanse Polisie, Plaaslike Vingerafdrukkantoor, PRETORIA

130. Luitenantkolonel A.M. Heystek, Suid-Afrikaanse Polisie, Veiligheidstak, SOWETO-OOS

131. Speurdersersant J.A. Terblanche, Suid-Afrikaanse Polisie, Veiligheidstak, SOWETO-OOS

132. Dr. Jacobson, Distriksgeneesheer, JOHANNESBURG

133. Kaptein A. Behr, Suid-Afrikaanse Polisie, Vingerafdrukkantoor, SOWETO

134. Speurderkonstabel S. Moorcroft, Suid-Afrikaanse Spoorwegpolisie, JOHANNESBURG

135. Speurdersersant P.G. Rossouw, Suid-Afrikaanse Polisie, Vingerafdrukkantoor, JOHANNESBURG

ON 5 JULY 1982 :

ASSESSORS SWORN IN.

COURT : Mr Unterhalter, are you giving the plea or are your accused doing it personally?

MR UNTERHALTER : My Lord, I understand as far as the first and the second accused are concerned, the pleas were taken before the magistrate. As far as the third accused is concerned, no plea was taken. It has to be given here. Accused no. 3 has had the whole indictment explained to him and the plea will be one of not guilty in respect of the main count and all the alternative counts.

COURT : Mr Unterhalter, I would just like to confirm that with your accused.

Accused no. 3, is that correct, that you plead not guilty to the main count and all the alternative counts? Is that correct?

ACCUSED NO. 3 : That is correct.

COURT : And accused no. 1, do I understand that your plea is one of not guilty to the main count and to all the alternative counts?

ACCUSED NO. 1 : It is confirmed.

COURT : And accused no. 2, do you plead not guilty to the main count and all the alternative counts?

ACCUSED NO. 2 : That is so.

COURT : Mr Unterhalter, have you got together, gentlemen, on any possible facts, matters that you can agree on?

MR UNTERHALTER : My Lord, I have discussed with My Learned Friend the question of making admissions on matters that ordinarily would be regarded as formal. I said to My Learned Friend if there is any question now of proving the removal of the dead body from the police station to the mortuary,

inbetween, we will obviously make admissions on that. We will not require the witnesses to be called in respect of that. My Learned Friend has said that as from time to time matters arise, he will indicate to me what the position is and if we can make admissions on the matter, we will do so, but as I understand from My Learned Friend, there has not as yet been prepared by the State a list of suggested admissions.

COURT : Mr Jacobs, what is your attitude We do not want to, neither does the accused nor any one else, sit here for unnecessary time on matters which clearly there will be no dispute about. Would it be convenient for both of you if you got together for a couple of hours to draw up a list, such as the cause of death, there were some deaths, this type of thing, as Mr Unterhalter has said, which are normally matters of agreement.

MR JACOBS : That will be a great help. We did not do it before today because it was intimated to the State that everything was in dispute.

COURT : This is certainly why what is put in issue, is put in issue, but I do not want to waste time by asking the accused where they have counsel for them under Section 115. Mr Unterhalter, do you not think it would be a wise thing at this stage to get together with the State and agree on matters that can be agreed upon?

MR UNTERHALTER : Yes.

COURT : The other thing, Mr Unterhalter, may I ask you, it touches a matter which is more sensitive naturally than the question of cause of death and that type of formality. It appears to be, I have only read it cursory, this case is concerned with certain assaults or attacks on certain police stations. Is that correct?

MR UNTERHALTER : That is correct.

COURT : Were these matters of record at the time? In other words, is it possible to come to an agreement about the event without of course in any way prejudicing your clients, but we do not want to have to call thirty or forty witnesses to say that there was on the day in question, the date in question, fire and things were fired and so forth.

MR UNTERHALTER : I should imagine that there could be agreement on that too.

COURT : Of course, there is no question of anything involving your clients and it may be that you would obviously want to reserve your right in regard to matters of intention may be, but that is why I ask you, were these attacks not a matter of public record? They were in the newspapers subsequently.

MR UNTERHALTER : Oh, yes.

COURT : That sort of thing. Then possibly the fact or the event you could come to some agreement about?

MR UNTERHALTER : Yes, we had that in mind.

COURT : Mr Unterhalter and Mr Jacobs, would you like me to give you the whole of today or the whole of this morning to get together on these matters?

MR JACOBS : It will be I suppose the whole of the morning.

MR UNTERHALTER : I would think the morning.

COURT : Will you let me know your progress by tea-time and if you think that you require more than the morning, then we can simply come back and adjourn it in my chambers until tomorrow. I want my assessors in any case to have an opportunity of reading the charge-sheet as they not yet have done.

MNR. JACOBS : U Edele, net voordat u verdaag, kan ek net vra. Die verdediging het gevra vir nadere besonderhede. Die Staat het dit verskaf en toe was daar verdere nadere besonderhede

gevra en dit is verskaf. Ek handig aan u die aansoek om verlof vir nadere besonderhede. U sal sien die eerste een was bladsy 4 nie ingehandig nie. Ek handig dit so oorspronklik in en dan daarby is 'n afskrif met bladsy 4 in van die versoek om besonderhede.

HOF : Wag 'n bietjie, ek wil net duidelikheid kry. Hier is 'n versoek om nadere besonderhede en 'n antwoord daarop. Is dit korrek?

MNR. JACOBS : Dit is reg. 'n Verdere versoek vir besonderhede en 'n antwoord daarop.

HOF : Is dit ook in hierdie bondel?

MNR. JACOBS : Ook in daardie bundel. Ek het net gedink, ek het vir die Hof voorberei dokumentêre bewysstukke wat ingehandig gaan word en wat nie volgens my mening op hierdie stadium in dispuut is, soos 'n bekentenis of iets van die aard, is nie daarby ingehandig nie. Ek het 'n lys van bewysstukke opgestel, 'n lys van fisiese bewysstukke wat ek ook graag op hierdie stadium aan die Hof wil gee - ek het reeds aan My Geleerde Vriend 'n stel gegee - dan het die Hof dit.

HOF : Baie dankie, maar ek dink wat u gerus kan doen in die tyd wat u nou die saak gaan bespreek met mnr. Unterhalter, kan hierdie dan deel vorm van erkennings of iets van die aard as dit mnr. Unterhalter pas. It is not necessary that we have them at this stage. You can hand that in when you start the case, but I think this is also a matter where you can discuss with Mr Unterhalter whether these things can go in by consent at this stage, either to be proved later or not to be proved at all.

MR JACOBS : That is in order.

COURT ADJOURNS TILL 14h00.

AT 14h00 COURT ADJOURNS TILL 6 JULY 1982.

... / COURT

COURT RESUMES ON 6 JULY 1982.

MR UNTERHALTER : My Lord, we would like to inform the Court as follows. My Learned Friend and ourselves have agreed on certain admissions and My Learned Friend kindly drew up in type the proposals for our consideration. We examined them and we have made a number of alterations. We have also taken instructions from the accused and certain other alterations have been made. The result is that we have a most unsightly document and My Learned Friend and myself thought we would make the request to the Court that perhaps the trial could start, I believe Colonel Stadler is here to give evidence, the admissions could then be properly typed, we could read them again in the final form to be quite satisfied that everything is in order and then we would present it to the Court. May it be done that way? I believe the typing could be done this afternoon and the trial could commence immediately.

COURT : I thought you were optimistic. I told you so, Mr Unterhalter.

MR UNTERHALTER : As Your Lordship prophesied these things take time.

COURT : They do. Well, I am not at all happy, I must tell you, starting a trial where we start off without having facts which can be admitted, admitted properly before the Court. It somehow does not appear to me - I do not know, is there some sense of urgency about Colonel Stadler giving his evidence or starting his evidence, but I am not happy, Mr Unterhalter. Theoretically I should be asking your accused, as you know under Section 115. That is the very first thing that happens. Now, this is a way to avoid that clumsy sort of questioning and it seems to me just not correct that we should start the trial unless it cannot be done otherwise without having

... / these

these matters properly agreed upon, signed and sealed as it were. That is my view. If there is some compelling urgency about Colonel Stadler giving his evidence, then I will hear that, but certainly what we are doing now, can save many days of the trial, many weeks in fact sometimes. So, I would rather, unless I hear something compelling from the State why we should start with Colonel Stadler, prefer that you take time, I know it takes time and have this done properly.

MR UNTERHALTER : My Lord, may I say we do welcome that, because we do not want ourselves to feel in making these very important admissions that we are under pressure and we have not done it calmly.

COURT : What did I tell you.

MR UNTERHALTER : Your Lordship said that we will need more time than I estimated.

COURT : Is there any compelling reason why Colonel Stadler must give his evidence now? I am unhappy with this half situation.

MR JACOBS : No, there is no reason.

COURT ADJOURNS TILL 7 JULY 1982.

COURT RESUMES ON 7 JULY 1982.

MR UNTERHALTER : We have completed the written admissions, copies of which we have handed to Our Learned Friends.

COURT : It is a joint effort, is it?

MR UNTERHALTER : It is. I beg leave to hand them in. I do not know if Your Lordship would like us to read them into the record?

COURT : No, it is not necessary. Is it properly signed and have your clients agreed to it and there is no problem?

MR UNTERHALTER : All that has been done.

COURT : We will study this in due course. I do not think it

... / is

is necessary now to - I see it contains a number of matters and I congratulate both counsel on the work they have done in this matter.

MNR. JACOBS : Mag ek net vra om ons bewysstukke reg te hou dat ons daardie stuk sal merk BEWYSSTUK MM.

MR UNTERHALTER : Before the Court commences, may I please draw the Court's attention to something that was drawn to our attention yesterday and which we think is necessary should be mentioned in court. I refer to something that occurred or was published in "Die Beeld" newspaper of yesterday at page 5. The headnote is "Baie ammunisie in hul besit. ANC lied by verhoor gesing." The first paragraph reads "Die drie vermeende ANC lede wat na bewering by aanvalle op polisiekantore Wonderboompoort, Moroka en Orlando en die Capital Park kragsentrale betrokke was, het gister in die Pretoriase Hooggeregshof met die aanvang van hul saak die ANC volkslied gesing." It is not correct. I may tell Your Lordship I have advised the accused and they have followed my advice not to make demonstrations in the court, because the law does not now permit it.

COURT : I trust they would not require the law not to permit it. It would not be consonant with the dignity of the court.

MR UNTERHALTER : And they have followed that, My Lord and therefore this is not correct.

COURT : Is that so, Mr Jacobs? There was no singing in here? Naturally I was not here. So, I rely on you to tell me.

MNR. JACOBS : Laat ek dit net so aan die Hof stel. In die hof self was daar nie singery nie, maar voordat die beskuldigdes ingekom het, het hulle in die sel gesing. Ek meen in billikheid net teenoor die mense. Miskien mag hulle dit so beskou het, maar in die hof self was daar nie singery nie.

COURT : Just let me have the report, please.

... / MR UNTERHALTER

MR UNTERHALTER : They are alleged to be ANC members. The reference there is to a "ANC lied".

COURT : Well, I am only concerned about the incorrectness of them singing in here. Apparently it is common cause. My attention is being drawn to the report in "Die Beeld" of Tuesday, 6 July. Certain allegations are made in this report which I do not need to concern myself with, because those are matters that will be dealt with during the trial. One, however, fact requires attention and it is that in the Pretoria Supreme Court "met die aanvang" that is the beginning of the case, they sang ANC songs. Mr Unterhalter who appears for them, has told me that in fact in court they did not sing at all, whatever they may have done down in the cells and Mr Jacobs for the State confirms this. Consequently this report that they sang in court is incorrect, it is irresponsible and it is just untrue and I deplore it.

Now you can get on to your first witness, Mr Jacobs.

MNR. JACOBS : Net voor ek dit doen, U Edele. In hierdie erkennings word daar verwys na sekere dokumentêre bewysstukke wat reeds ingaan saam met daardie erkennings, ek wil hulle net ophandig aan die Hof.

COURT : Have you got them, Mr Unterhalter?

MR UNTERHALTER : We have.

MNR. JACOBS : Ek het indekse gemaak van beide dokumentêre bewysstukke sowel as fisiese bewysstukke. Ek gee dit aan die Hof elkeen met die dokumentêre bewysstukke wat nou ingaan.

COURT : Let us just get clarity on what we are getting here. Laat ons net helderheid kry oor wat hierdie presies behels. Die lys van dokumentêre bewysstukke bevat bewysstukke genommer BEWYSSTUK D. Dit is 'n hele bondel.

MNR. JACOBS : Vir gerief van die Hof, omdat die goed los skuif,

... / die

die bewysstukke is genommer, die verskillende nommers is bo aan. Ek het hulle vasgeheg sodat hulle nie verlore gaan nie.

HOF : Jammer, ek korrigeer dit nou vir doeleindes van die rekord. Dit is nie 'n bondel gemerk BEWYSSTUK D nie. Dit is 'n bondel bewysstukke.

MNR. JACOBS : Dit is reg.

HOF : Gemerk D tot en met LL. Have you got that, Mr Unterhalter? It goes from D to L and then the very last one is LL.

MR UNTERHALTER : That is correct.

MNR. JACOBS : Ek dink ons moet die rekord miskien heeltemal reg kry. Tussenin is daar ander bewysstukke wat inkom. Hy loop nie aaneen van D tot L nie. Daar is D, E, dan slaan hy oor, dan is daar ander nommers.

HOF : Laat ek dit weer op die rekord plaas dan. Ek het voor my BEWYSSTUK D. Dit is een bladsy. Is dit korrek?

MNR. JACOBS : Dit is reg.

HOF : BEWYSSTUK E een bladsy?

MNR. JACOBS : Dit is reg.

HOF : BEWYSSTUK F, ongeveer vyf bladsye. Dit is 'n regsgeneeskundige lykskouingsverslag.

MNR. JACOBS : Dit is reg.

HOF : BEWYSSTUK G is net 'n bladsy en daar sal blykbaar iets daar inkom later?

MNR. JACOBS : Nee, dit is die voorbladsy vir daardie foto's, die dekbladsy.

HOF : BEWYSSTUK G is die dekblad dan van wat volg, sekere foto's, dit is drie foto's?

MNR. JACOBS : Drie foto's.

HOF : BEWYSSTUK H is weer 'n lykskouingsverslag. Dit bestaan uit vier bladsye?

MNR. JACOBS : Dit is reg.

... / HOF

HOF : Dan is daar BEWYSSTUK J. Dit is weer foto's. Myne bestaan uit twee foto's.

MNR. JACOBS : Twee foto's.

HOF : Dan is daar BEWYSSTUK K, weer 'n lykskouingsverslag en dit is vier bladsye.

MNR. JACOBS : Dit is reg.

HOF : Dan is daar BEWYSSTUK L, weer foto's en daar is vier foto's.

MNR. JACOBS : Dit is korrek.

HOF : Die laaste van hierdie bondel is weer 'n lykskouingsverslag, BEWYSSTUK LL en dit bestaan uit vier bladsye.

MNR. JACOBS : Dit is korrek.

COURT : You have got those, Mr Unterhalter?

MR UNTERHALTER : We have.

HOF : Die lêer dokumentêr kom my voor is 'n beskrywing van sekere dokumentêre bewysstukke wat mettertyd blykbaar ingehandig sal word en wat reeds in hierdie bondel bevat is. Is dit reg?

MNR. JACOBS : Dit is reg.

HOF : Ek wil dit net beklemtoon, daardie indeks, as ek dit so mag noem, bestaan uit drie bladsye en 'n oop plek later vir verdere bewysstukke indien nodig. Die ander lêer of wat ook al 'n mens dit noem waar staan geskryf staan "fisies" is weer eens 'n indeks en dit is nou fisiese bewysstukke. Is dit reg, mnr. Jacobs?

MNR. JACOBS : Dit is reg.

HOF : Dit bestaan uit vyf bladsye met weer eens nog 'n oop bladsy vir verdere bewysstukke as dit nodig is. Is dit reg?

MNR. JACOBS : Dit is korrek.

COURT : Have you got those, Mr Unterhalter?

MR UNTERHALTER : We have.

HOF : So, streng gesproke behoort daar op bladsy 3 van die

... / indeks

indeks van dokumentêre bewysstukke, die BEWYSSTUK MM te kom. Is dit reg?

MNR. JACOBS : Dit is reg. Dan wil ek net verwys na die aanhangsel tot die klagstaat op bladsy 34 paragraaf 5 bo, daar het 'n tikfout in the datum ingekom. "Gedurende die tydperk April 1979 tot November 1980."

HOF : Ek het net"gedurende die tydperk April tot November 1981"?

MNR. JACOBS : Ek wil vra vir 'n wysiging van "April 1979 tot November 1980".

COURT : Any objection, Mr Unterhalter?

MR UNTERHALTER : No, My Lord.

COURT : It is granted.

MNR. JACOBS : Om alles dan duidelik te hê, is dat - ek dink My Geleerde Vriend verstaan dit ook so, maar die alternatiewe klagte is nie die een alternatief tot 'n ander aanklagte nie, maar dit is twintig verskillende aanklagte. As die hoofklagte staan, dan is dit twintig aanklagte.

COURT : Yes, that is so. It is obvious. Do you understand it so also?

MR UNTERHALTER : I do.

COURT : Just let me ask accused no. 1. These facts, you understand them? These are the admitted facts and you admit them. Is that correct?

ACCUSED NO. 1 ADMITS FACTS.

COURT : And accused no. 2?

ACCUSED NO. 2 : I do.

COURT : And accused no. 3?

ACCUSED NO. 3 : Yes.

GETUIENIS VIR DIE STAAT :

HERMANUS DANIëL STADLER, v.o.e.

ONDERVRAGING DEUR MNR. JACOBS : U is 'n kolonel in die Suid-

... / Afrikaanse

Afrikaanse Polisie gestasioneer te Pretoria en is verbonde aan die veiligheidstak te Pretoria? -- Veiligheidstak hoofkantoor. Dit is korrek.

Hoeveel jaar ondervinding het u in die polisie van veiligheidsaangeleenthede, veiligheidspolisie-aangeleenthede? -- Nege-en-twintig jaar diens, waarvan twintig jaar - die afgelope twintig jaar in die veiligheidstak is.

Wat is u kwalifikaiees in verband met veiligheidsaangeleenthede? -- Sedert die vroeg sestigerjare was ek nou en aktief gemoeid met en ondersoek na die bedrywighede van onder andere die African National Congress, Suid-Afrikaanse Kommuniste Party en ander soortgelyke organisasies.

Het u enige sake ondersoek in hierdie verband? -- Dit is korrek. Ek kan van hulle noem. S v M.D. NAIDOO, Hooggeregshof Pietermaritzburg in 1965; S v JETRO NDHLOVU, Hooggeregshof Pietermaritzburg in 1966; S v GIDEON MDLETSHE, Hooggeregshof Pietermaritzburg in 1968; S v IFANA MATHEWS NXOBO EN ANDERE, Hooggeregshof Pietermaritzburg in 1969; S v DONALD MATINGELA, Hooggeregshof ... (Hof kom tussenbei)

COURT : You could lead him on this, Mr Jacobs. There is no dispute about where he has given evidence and what his qualifications are. I do not think so.

MNR. JACOBS : In die tye wat u met hierdie veiligheidsaangeleenthede gemoeid was, het u ook 'n diepgaande studie gedoen van die ANC? -- Dit is korrek. Ek het 'n deeglike navorsing gedoen en dan het ek ook al heelwat getuienis gegee in verskeie sake, onder andere die Silverton saak en Seketi en Andere in Pietermaritzburg.

Sedert die ontstaan van die ANC, kan u vir ons 'n geskiedkundige beeld gee van die ANC, asseblief? -- Enkele hoogtepunte. Die ANC is gestig in 1912 as die South African National

... / Congress

Congress. Daarna is dit verander na die African National Congress - ekskuus die South African Native National Congress en daarna verander na die South African National Congress, ook net alombekend as die African National Congress. Dan in 1944 is die jeugbrigade van die African National Congress gestig onder persone soos Oliver Tambo, die huidige president van die ANC en bekende figure soos Nelson Mandela en Walter Sisulu, wat 'n meer militante houding in the African National Congress ingebring het. Dan onder hulle sogenaamde "Program of Action" wat inisieer was deur hierdie jeugbrigade, het daar in die vroeg vyftigerjare verskeie kampanjes ontstaan, boikotte ensovoorts, wat volgens die ANC die rewolusionêre klimaat moes skep vir 'n uiteindelike oorgaan tot geweld. In 1955 is 'n alliansie gevorm tussen vyf verskillende organisasies, naamlik die African National Congress, Congress of Democrates, Coloured People's Congress, South African Indian Congress en dan ook die South African Congress of Trade Unions. Tydens hierdie sogenaamde "Congress of the People" vergadering te Kliptown Johannesburg is die Freedom Charter aanvaar wat beskryf word as die basis dokument, die bloudruk vir die toekomstige Suid-Afrika. In 1958 het daar 'n vete ontstaan tussen die sogenaamde Charterists, die persone wat die Freedom Charter aanvaar het en die Pan Afrikaniste, wat daartoe uitgeloop het tot die stigting van die Pan African Congress. Daar het 'n wedywering ontstaan tussen die PAC en die ANC wat toe gekulmineer het in die Sharpeville en Langa voorvalle, as gevolg waarvan die ANC en die PAC toe in 1960 in die ban gedoen is.

Met hierdie splitsing, wat het aanleiding daartoe gegee? Hoe was die verskillende organisasies, die ANC en die PAC georiënteerd op daardie stadium? -- Dit is soos die naam aandui, die Pan Afrikaniste was suiwer 'n Swart oriënteerd gewees, terwyl

... / die

die sogenaamde "charterists", die ANC dan veelrassig was en die klagte was ook dat hulle kommunisties georiënteerd is. Na die inbandoening van die ANC, het dit ondergronds begin opereer en het dit toe ook besluit om oor te gaan tot geweld, politieke geweld op daardie stadium. Dade van terreur het gevolg.

Wanneer was dit gewees? -- In 1961 en terselfdertyd was die militêre vleuel, die sogenaamde militêre vleuel van die ANC, naamlik Mkonto we Sizwe of "The Spear of the Nation" gestig. In 1962 was daar te Rivohia by die hoofkwartier van die ANC onder andere besluit om tot die sogenaamde tweede fase, naamlik guerilla-oorlogvoering oor te gaan.

Kan u net vir ons sê miskien wie was die leier van Mkonto we Sizwe op die stadium toe dit gestig was? -- Die sogenaamde "Commander-in-Chief" was Nelson Mandela. Persone het na buite uitgewyk, onder andere Oliver Tambo, wat voorbrand moes maak vir persone vir opleiding in die buiteland.

Is dit nou sedert 1961? -- 1962. Persone was gewerf vir militêre opleiding in die buiteland.

Die bestuursliggaam van die ANC toe hulle uitgewyk het, kan u vir ons sê waar vestig hulle hulle of waar bevind hulle hulle? -- Op die oomblik het die ANC verskeie kantore in die buiteland.

Waar is dit? -- Onder andere in Lusaka, Dar-es-Salaam, Lond n ensovoorts. Tydens die stigting of tydens die oorgangstadium tot die tweede fase was 'n plan van aksie, 'n dokument naamlik Mayibuye, Operation Mayibuye opgestel wat beskryf kan word as 'n bloudruk vir guerilla-oorlogvoering.

Waar is dié gevind? -- Te Rivonia.

Wie was die organisasie of organisasies wat hulle hoofkantoor te Rivonia op daardie stadium gehad het? -- Dit het die

... / hoofkwartier

hoofkwartier gebied vir die Suid-Afrikaanse Kommuniste party, die African National Congress asook die sogenaamde High Command van Mkonto we Sizwe.

U het nou gemeld hulle het besluit om oor te gaan tot geweld. Wat is die doelstellings van die ANC? -- Die einddoel is die omverwerping van die huidige bestel, die huidige orde in die Republiek in 'n gewelddadige rewolusie en die implementering van die Freedom Charter of the doelstellinge soos vervat in die Freedom Charter. Ek kan net meld dat die eerste groepe opgeleides het in 1967 begin infiltreer en terselfdertyd was die Republiek ook begin bombardeer met propaganda publikasies ensovoorts.

Wat was die korttermyn doelstelling van die ANC om hierdie uiteindelike groot doel van hulle te bereik? -- Die korttermyn doelstellinge van die ANC is die organisering en die kondisionering van die breë massas, die skepping van 'n rewolusionêre klimaat, met ander woorde, die stig van selle, werwing van persone vir die ANC en vir Mkonto we Sizwe, die organisering van vakbonde, stakings, protesoptogte in protes teen spesifieke aspekte van Regeringsbeleid, onder andere die Swartonderwys en die beleid ten opsigte van onafhanklike state.

U sê daar word werwing gedoen vir lede vir die ANC en Mkonto we Sizwe vir militêre opleiding? -- Dit is korrek, onder andere.

Waar word die werwing hoofsaaklik gedoen? -- Die werwing word orals in die Republiek gedoen.

En buitekant die Republiek? -- Daar is 'n nuwe tendens om persone wat wettig die Republiek verlaat, om voor-die-handliggende redes, in die buiteland gewerf word.

U sê hulle moet gaan vir militêre opleiding. Waar word die militêre opleiding dan ondergaan en deur wie verskaf?

... / Die

-- Die opleiding word tans hoofsaaklik in aangrensende state gedoen, Angola op die oomblik waar daar verskeie kampe is en dan spesialis opleiding word in Rusland en ook in Oos-Duitsland gedoen.

Tanzanië? -- Nee, hulle het nie opleidingskampe as sodanig in Tanzanië nie, hoofsaaklik deurgangsroetes en transitokampe.

Maputo? -- Maputo, Motola, ja.

Wat gebeur daar? Weet u? -- By Motola is lede van die rewolusionêre raad gesetel, onder andere Joe Slovo wat in geheer is van die koördinering en beplanning van terroriste wat na die RSA gestuur word vir take plaaslik.

As 'n persoon nou klaar opgelei is in die buiteland, hetsy nou in Angola of Oos-Duitsland of Rusland, is daar 'n sentrale punt waar hulle gekonsentreer word om van daar af hulle take te gaan uitvoer? -- Soos ek reeds gemeld het, te Motola en Maputo.

Is dit 'n kamp wat hulle daar het? -- Hulle het 'n kamp. Dit is reg.

Wat is die metode wat hulle volg as daar 'n taak opgedra is, wat gebeur dan daarna? Gaan die persone daarvanaf en hoe kom hulle in die Republiek in? -- Daar is natuurlik verskeie wyses waarop hulle na die Republiek infiltreer. Gewoonlik is hulle in besit van vals dokumente wat aan hulle verskaf word. Hulle kom onwettig oor die grens. In sommige gevalle word hulle deurgesmokkel in voertuie.

Nadat 'n taak dan hierso voltooi is, wat is die prosedure? Bly hulle hier? -- Ja, normaalweg gaan hulle onmiddellik weer terug na die basiskamp, hoewel in die laaste tyd - daar is sekere opdragte uitgereik omdat hulle gevind het dat daar padblokkades gehou word onmiddellik na sodanige aanslag, is daar opdrag gegee baie onlangs dat hulle eers 'n tyd by skuilplekke

in die Republiek moet skuil hou voordat hulle terugkeer na hulle basiskamp.

Van wat se wapens en ammunisie maak hulle gebruik of waar kry hulle dit in die hande? -- Die metode wat gevolg word is dat 'n sekere groep of 'n groep ingestuur word om skuilplekke te kom soek, wat as 'n basis kan dien, veiligheidsplekke wat hulle noem. Dan word 'n skuilplek - as daar 'n skuilplek gevind word, word 'n basis gebou waarin wapens en ammunisie wat onwettig die RSA binnegebring word, versteek word. Na die skuilplek klaar ingerig is, gaan die groep terug na die basiskamp, dan word 'n tweede groep ingestuur om verkenning te kom doen. Hierdie groep rapporteer dan weer terug en dan word 'n derde groep ingestuur wat dan die taak moet kom verrig. Dit is een metode. Daar is ook ander metodes, byvoorbeeld waar verskeie groepe - twee groepe inkom waar een persoon dan in beheer is van die twee groepe.

Die wapens, as 'n groep inkom, is dit gewoonlik beskikbaar by die basis? -- Dit is korrek. Die wapens is daar geredelik beskikbaar.

U het ook gemeld dat daar gebruik gemaak word van propagande metodes deur die ANC? -- Dit is korrek. Die ANC beskik oor twee vleuels, naamlik die militêre vleuel wat ek reeds genoem het en ook 'n politieke vleuel wat vir die tussentydse doelwitte seker die belangrikste vleuel is. Soos ek reeds gemeld het, het hulle nog die finale fase bereik nie. Hulle is nou in die twee fase, waar dit baie belangrik is om 'n rewolusionêre klimaat te skep wat ook die idee is met hierdie propaganda. Die propaganda word die Republiek ingebring deur middel van 'n koerierstelsel, deur middel van posverspreiding, ook deur middel van die radio word propaganda gemaak, die sogenaamde Radio Freedom, deur middel van straatuitsendings

... / en

en mond-tot-mond boodskappe.

Die Radio Freedom, vanwaar word dit uitgesaai? -- Hoofsaaklik op die oomblik van Zambië af, maar daar is verskeie ander plekke wat hulle ook gebruik.

Het u al geluister na die uitsendings? -- Ja, ek het geluister daarna.

Word hulle gemonitor? -- Hulle word gemonitor, ja.

En die ander propaganda middele, wat gebruik hulle, wat hulle ingesmokkel het en wat per pos inkom? Wat is hoofsaaklik die propaganda middele? -- Ek verstaan nie heeltemal die vraag nie.

Waarvan word gebruik gemaak? Boeke, tydskrifte? -- Dit is pamflette, boeke, tydskrifte, biljette, aanplakbiljette, enige vorm van lektuur.

Maak die ANC ook gebruik van 'n mondstuk? -- Ja, dit is 'n amptelike dokument, byvoorbeeld die Sechaba. Dit is 'n amptelike orgaan van die African National Congress.

Waar word dit gedruk en uitgegee? -- Aanvanklik was dit in Dar-es-Salaam gepubliseer en in Oos-Duitsland gedruk. Tans word dit in Lusaka gepubliseer en in Oos-Duitsland gedruk. Dan word dit hoofsaaklik van een van hulle politieke vleuel se hoofkantoor in Londen versprei, maar dit is ook beskikbaar van verskeie ander lande.

Dan sê u word daar ook baie pamflette versprei? -- Pamflette word feitlik op 'n gereelde grondslag versprei, hetsy net deur middel van, soos ek sê deur die pos of deur middel van die sogenaamde ideologiese bommetode en verskeie ander.

Kan u miskien net 'n bietjie meer van die ideologiese bommetode vir ons vertel? -- Dit is 'n baie eenvoudige ontwerp, waar meganisme in die bodem van 'n - gewoonlik 'n plastiese emmer geplaas word wat 'n ontstekingsmeganisme het asook 'n

... / plofstof

plofstof. Gewoonlik maak hulle gebruik van buskruit. Die pamflette word bo-op hierdie meganisme geplaas. Sodra dit dan afgaan deur middel van die tydmeganisme, word die pamflette versprei. Gewoonlik word dit geplaas op strategiese plekke en die idee is maar net om aandag te trek ten einde die publiek die pamflette te laat optel en te lees.

Ek wil net terugkom weer na die geweldhede. U sê daar het 'n eskalasie van geweld na die inkoms van die eerste opgeleide lede. -- Dit is korrek. Ek het statistiek beskikbaar om te wys hoe die eskalasie gevorder het, indien nodig, maar daar is nog steeds eskalasie.

Ons kan dit maar laat. Kan u vir die Hof sê waarop word hoofsaaklik gekonsentreer in hierdie gewelddadige aanslae? -- Die aanslae konsentreer hoofsaaklik op Staatsgeboue, Staatsinstellings of semi-Staatsinstellings, nywerheidsinstellings ten einde die ekonomie lam te lê, die eliminering van Staatsgetuies.

As u nou sê Staatsgetuies, is dit getuies wat in enige gaan getuienis gee? -- Nee, Staatsgetuies wat in sake van hierdie aard getuig, met ander woorde Wet op Terrorisme.

Veral vorige lede van die ANC wat dan agterna ... -- Dit is korrek. Dan ook die eliminering van lede wat binne die stelsel werk.

Wat se lede? Kan u dit miskien net duidelik stel? -- Byvoorbeeld lede van die Kwa-Zulu Regering.

Binne watter stelsel werk? -- Wel, binne die Suid-Afrikaanse opset en dan ook uitwissing van lede van die veiligheidstak.

Veiligheidspolisie? -- Dit is korrek, ja.

Die instellings wat nou hoofsaaklik teikens is, watter is eintlik die primêre teikens? -- Hoofsaaklik polisiestasies en sogenaamde Bantoe-Administrasie-kantore.

... / Wat

Wat omtrent die nywerheidsafdeling? -- Spoorlyne en padverbindings is natuurlik ook 'n belangrike teiken.

Elektriese installasies? -- Elektriese installasies, soos Evkom ensovoorts. Dit val eintlik onder die nywerheidsinstelling.

U het 'n bundel voorberei van sekere dokumente van die ANC waarna u wil verwys in u getuienis? -- Dit is korrek.

Kan u vir ons verduidelik hoe u hierdie bundel saamgestel het? -- Die bundel is saamgestel uit 'n paar pamflette en dan ook onder andere die mondstuk van die ANC. Waar ek na 'n pamflet verwys het ek die fotostaat gemaak van die hele pamflet. Ek is in besit van die oorspronklike, as daarna gekyk wil word. Die pamflette is dan in sy geheel afgeneem, maar as daar verwys word na byvoorbeeld uit die Sechaba, dan het ek net 'n afdruk gemaak van 'n besondere artikel waarna verwys wil word, maar uit die aard van die saak word daar miskien net na een passasie verwys. Ek het dit in sy geheel afgeneem, ten einde dit in behoorlike konteks te plaas.

Waar die artikel is, het u ook die dekblad van daardie spesifieke Sechaba dan daar ingesit? -- Dit is korrek.

In die dokument het u ook 'n indeks van die verskillende Sechabas waarna u verwys? -- Ja, 'n indeks van die verskillende dokumente waarna ek verwys.

Dit handig u in as BEWYSSTUK KK? -- Dit is korrek.

Die eerste dokument daarso, watter dokument het u daar? -- Dit is die dokument Operation Mayibuye waarna ek reeds (1363) verwys het. Dit is op bladsy 1 van hierdie bundel.

U het reeds na hierdie dokument verwys insake daardie gebeure by Rivonia. Kan u net vir ons uitlees die eerste deel daarvan? -- "Part 1 - The White state has thrown overboard every pretence of rule by democratic process. Armed to the teeth it has presented the people with only one choice and

... / that

that is its overthrow by force and violence. It can now truly be said that very little, if any, scope exists for the smashing of White supremacy other than by means of mass revolutionary action, the main content of which is armed resistance leading to victory by military means. The political events which have occurred in the last few years have convinced the overwhelming majority of the people that no mass struggle which is not backed up by armed resistance and military offensive operations, can hope to make a real impact. This can be seen from the general mood of the people and their readiness to undertake even desperate and suicidal violent campaigns of the Leballo type. It can also be gauged by their reluctance to participate in orthodox political struggle in which they expose themselves to massive retaliation without a prospect of hitting back. We are confident that the masses will respond in overwhelming numbers to a lead which holds out a real possibility of successful armed struggle." Ek kan miskien net hier noem dat volgens die ANC het elke fase van die sogenaamde nie-geweldddadige stryd 'n rol gespeel in die kondisionering of rewolusionêre bewusmaking van die massas. "Thus two important ingredients of a revolutionary situation are present :

(a) A disillusionment without constitutional or semi-constitutional forms of struggle and a conviction that the road to victory is through force;

(b) A militancy and a readiness to respond to a lead which holds out a real possibility of successful struggle.

In the light of the existence of these ingredients the prosecution of military struggle depends for its success on two further factors :

(a) The strength of the enemy. This must not be looked at statically, but in the light of objective factors,

... / which

which in a period of military struggle may well expose its brittleness; and

(b) The existence of a clear leadership with material resources at its disposal to spark off and sustain military operations.

The objective military conditions in which the movement finds itself makes the possibility of a general uprising leading to direct military struggle an unlikely one. Rather, as in Cuba, the general uprising must be sparked off by organised and well prepared guerilla operations during the course of which the masses of the people will be drawn in and armed.

We have no illusions about the difficulties which face us in launching and successfully prosecuting guerilla operations leading to military victory. Nor do we assume that such a struggle will be over swiftly."

COURT : How much of this do you want read out?

MNR. JACOBS : Ek dink hierdie deel 1 is belangrik.

HOF : Ek weet nie presies of daar twis is oor hierdie of wat ook al nie, maar is dit nie beter om eers die gevolgtrekking te kry van al hierdie dokumente volgens die kolonel nie? Dit is moontlik dat mnr. Unterhalter geen twis het nie. Hier is dokumente, hulle is blykbaar van die ANC oorspronklik.

Mr Unterhalter, do you want all this read out?

MR UNTERHALTER : No. My Lord. As I understand the law, once it is connected with the ANC of which they are alleged to be members it is prima facie evidence against the accused in terms of the Act.

COURT : The point is that I do not want to sit here and have a hundred and one pages read out. Do you, Mr Unterhalter?

MR UNTERHALTER : No, My Lord.

COURT : I take it that the prosecution wants to draw a certain

... / conclusion

conclusion from these documents. Let your witness draw the conclusion. The documents are before us, they are before counsel and they are part of the record. It is not necessary to read them into the record. They form part of the record now. That is the whole of this exhibit.

MNR. JACOBS : Kolonel, die dokument is dan nou voor die Hof. Kan u net vir ons sê sekere passasies hierso - miskien net die Hof se aandag op die passasies dan vestig. Dan kan ons miskien net daarop, sonder om dit uit te lees, uitstip wat belangrik (1368) mag wees. -- Ja, om die Hof te help op bladsy 4 byvoorbeeld (1370) die rol van die politieke vleuel. Dit gaan oor na bladsy 5. (1370) Bladsy 5 weer eens, daar onder die kopstuk "The preparation for equipping the initial force envisaged in 1 above will take place in three stages." Dan die verskillende fases.

Veral dan is belangrik daardie "preparation for equipping the initial force." Dit is belangrik? -- Dit is korrek.

(1371) Op bladsy 6? -- Ja, daardie twee, die tweede en derde (1371) bo-aan bladsy 6.

(1372) En dan ook onderaan bladsy 6? -- Onderaan bladsy 6 (1372) dink ek is baie belangrik. Daar praat hulle van "Selection of targets to be tackled" en dan gaan dit oor na bladsy (1372) 4 toe "strategic road links, power stations, police stations, major industrial installations, irredeemable Government stooges, etc." Weer eens in die middel van die bladsy "Political authority."

En daar onder die laaste paragraaf "Logistics Department"? -- Dit is korrek. "To manufacture and build up a stock of arms." (1374) Dan op bladsy 8 "Miscellaneous - Immediate duties of the High Command." Dan word daar gepraat van "Mkonto we Sizwe units." (1375) Dan ook op bladsy 9, daardie vierde paragraaf "Organisation of areas, organisers and setting up of proper MK machinery." Dit verwys na Mkonto we Sizwe. Dit is die afkorting van Mkonto

(1376) we Sizwe. Dan bladsy 10, dit is die Sechaba. Dan het ek net een bladsy daarvan gemaak waar hulle sê "What is the Sechaba" (1377) op bladsy 11.

HOF : Al hierdie dokumente is dokumente van die African National (1377) Congress? -- Dit is korrek. Bladsy 11 is net waar 'n uiteensetting gegee word van wat is die Sechaba. (1379)

MNR. JACOBS : Dan oorslaan na bladsy 13 toe? -- Ja, onder die kopstuk "Vital new phase", die eerste en tweede paragrafies. (1380) Dan op bladsy 14 onder die kopstuk "Who are our enemies?" die (1381) eerste, tweede en derde paragrawe daar. Bladsy 15. Daar is 'n kort geskiedenis van Oliver Tambo, die huidige president van die ANC.

Dan op die linkerkantste kolom "What are we to do?", die tweede paragraaf, is dit van belang? -- Ja, dit is ook van belang.

Waaroor gaan dit? -- "Special responsibility in the revolution will rest on our splendid youth who have already shown that they are capable of great deeds."

(1383) (1383) (1382) Kan u na bladsy 17 toe gaan? -- Bladsy 17 - bladsy 16, die (1383) linkerhandse kolom die vierde paragraaf. Bladsy 17 is een van die pamflette wat deur middel van die ideologiese bommetode versprei is wat 'n uittreksel is van die Ngorogorokonferensie wat handel oor "guerilla warfare", waar hulle dit beskryf ensovoorts.

Ek dink, miskien om dit kort te sny, ek sal die ander maar in argument gebruik. Dit is, soos die Hof sê, voor die Hof.

HOF : As u dan al hierdie saamvat, is dit u konklusie, afgesien van ander aspekte, dat hulle geweld wou gebruik om die Regering omver te gooi? -- Dit is korrek.

MNR. JACOBS : Dan is daar net twee aspekte wat ek wil hê. Was daar verwys in enige van die dokumente van die ANC na Moroka en Orlando, die aanval daarop? -- Ja, die ANC maak

... / natuurlik

natuurlik, soos ek reeds gesê het, geweldig gebruik van propaganda.

HOF : Daar is 'n stuk daar wat sê hoe suksesvol was hulle? -- Verskeie artikels wat hulle dan gebruik en waar hulle dan aanvaar dat hulle verantwoordelik is vir die aanvalle op die polisiestasies.

My oog het net geval, seker mnr. Unterhalter s'n ook, op die Moroka polisiestasie. Is dit reg? -- Dit is korrek.

So kry 'n mens verskillende voorbeelde daarvan in hierdie pamflette? -- Korrek en dan ook waar hulle sekere persone geëlimineer het. Daar is ook artikels daaroor.

MNR. JACOBS : U het gemeld omtrent die getuies wat in ANC verhore - of verhore waarin lede van die ANC verskyn 'n teiken is. Het u 'n dokument daaromtrent hierin? -- Ja, daar is een omtrent Leonard Nkosi, Abel Mthembu wat getuies was, Leonard Nkosi was ook 'n lid van die veiligheidstak. Dan is daar ook een oor 'n persoon wat hulle genoem het Stephen Mtjali wat beseer is.

Is hier 'n dokument in van impi's of iets van die aard en kan u net ons aandag daarop vestig? -- Ja, op bladsy 57 (1424) waar hulle foto's plaas van persone wat as verraaiers beskou word en geëlimineer moet word.

Is daar van hulle wat getuienis gegee het in vorige sake en wat nou hier as teikens genoem word? -- Ja, as ek reg kan onthou is daar vier van hulle, ten minste vier van hulle wat reeds getuienis gegee het.

En word die foto's van hulle nou versprei? -- Hierdie dokument is wyd in die Republiek versprei.

Met watter doel? -- Dit is ooglopend met die doel om uit te wys aan die massas dat hierdie persone verraaiers is en elimineer moet word.

HOF : Dit is natuurlik ook om ander mense te intimideer? --

.../ Hoofsaaklik

Hoofsaaklik intimidasie.

MNR. JACOBS : Die dokumente wat hierin is, is dit ware afskrifte van die oorspronklikes? -- Dit is korrek.

Die oorspronklikes is in u besit. In die aansoek om besonderhede het die verdediging sekere inligting gevra en is inligting verskaf van sekere lede wat ons beweer die ANC is. Ek wil verwys na die name en kan u net kortliks vir ons sê wat hulle is. Daar word genoem Joe Slovo? -- Joe Slovo is 'n gelyste kommunis. Hy is 'n lid van die rewolusionêre raad van die ANC en soos ek reeds gemeld het, is hy die adjunk-bevelvoerder van Mkonto we Sizwe en is hy te Matola gesetel waar hy die beplanning en inval in die Republiek koördineer.

Oliver Thambo het u ook reeds genoem? -- President van die ANC en natuurlik ook van die rewolusionêre raad.

Joe Modise? -- Joe Modise is the bevelvoerder van Mkonto we Sizwe.

Is dit nou Joe Slovo se hoof? -- Dit is korrek.

Alfred Nzo? -- Hy is die sekretaris-generaal van die ANC.

Yusuf Dadoo? -- Gelyste kommunis, voorsitter van die Suid-Afrikaanse Kommuniste Party, dien op die rewolusionêre raad van die ANC.

Moses Mobadi? -- Dit is waarskynlik Mobida. Hy is die sekretaris-generaal van die Suid-Afrikaanse Kommuniste Party en dan is hy ook die hoof-politieke kommissaris van die African National Congress.

Peter Roboroko? -- As ek reg onthou is hy die veiligheidshoof van Mkonto we Sizwe.

Max Sizulu? -- Hy is die seun van Walter Sizulu en hy is die tipe van skakelbeampte vir terroriste wat in- en uitgaan.

Stephan Fanie Mafoko? -- As ek reg onthou was hy een van die persone wat doodgeskiet is in die Silverton beleg.

... / David

David Linda Mampane? -- Hy was gearresteer te Oos-Transvaal, 'n opgeleide terroris.

Eddie Bafana Khumalo? -- Hy was saam met eersgenoemde Mampane gearresteer.

Johnson Lubisi? -- Hy was 'n beskuldigde in die Silverton Bank-belegsaak.

Naphtali Manana? -- Ook 'n beskuldigde.

Petrus Mashigo? -- Dieselfde, beskuldigde.

Benjamin Taou? -- Ook 'n beskuldigde.

Norman Yengeni? -- Hy was een van dié wat saam met die twee wat ek reeds genoem het, gearresteer is.

Hierdie mense wat gearresteer is in hierdie sake, was hulle lede van die ANC? -- Dit is korrek.

Edward Mbundu? -- Hy was die vierde persoon wat gearresteer was.

Moses Molebatsi? -- Hy was 'n beskuldigde in die saak, as ek reg onthou.

Grant Shezi? -- Baie beslis 'n beskuldigde in die Bank-belegsaak.

Siphiwe Nyanda (alias Gebuza)? -- Hy is in bevel van die sogenaamde Transvaal-masjinerie van Mkonto we Sizwe. Hulle noem dit die "Transvaal Machinery" en so het hulle verskillende ... (Mnr. Jacobs kom tussenbei)

Wat is Transvaal Masjinerie? -- Dit is die mense wat in Transvaal opereer.

Jeremiah Radebe? -- Hy was 'n beskuldigde in die bank-belegsaak.

Hierdie mense wat u hier genoem het, behalwe die beskuldigdes, waar opereer hulle? Kan u vir die Hof miskien sê? -- Uit die aard van die saak is die hoofkantoor van die ANC in die buiteland gesetel en al hierdie persone wat ek genoem

... / het

het, opereer vanuit die buiteland van verskillende kantore, maar hoofsaaklik van Lusaka. Natuurlik ook Tanzanië.

Ek wil u net verwys na BEWYSSTUKKE D EN E. Dit is reeds by die Hof ingehandig. Dit is pamflette. Daar is afdrukke van pamflette waaroor later nog getuienis sal kry. Op sekere van daardie pamfletjies word verwys na Botlokwa of iets van die aard. -- Botlokwa is natuurlik in Noord-Transvaal gesetel en is in die Soekmekaar polisiewyk en daar het verskuiwings plaasgevind, hervestigings. Dit kom in een van die Sechabas ook voor waarin daarna verwys word en wat geweldig uitgebuit word.

Een van die Sechabas in BEWYSSTUK KK? -- Dit is korrek.

HOF : Wat is hierdie onderste een? -- Dit verwys na die Maritzburg Comrades. Dit is die Seketi-saak. Ek dink Regter Hefer het die saak hanteer. Daar verwys dit na geweldige probleme wat daar in die hof was en daar was ook 'n veldtog gewees vir die ontslag van daardie persone. BEWYSSTUK E "Support ANC and Mkonto we Sizwe", dit is vanselfsprekend. "Remember June 1976." Dit word natuurlik as 'n herdenkingsdag gebruik. Dit was die Soweto onluste gewees en dan word daar ook verwys na "Mahlangu." Mahlangu was die persoon wat betrokke was by die sogenaamde Goghstraat-moord in 1977 en wat toe in 1979 - wel hy was tot die dood veroordeel en toe opgehang in 1979. Daar was ook 'n geweldige veldtog vir sy vrylating en sy dood word ook jaarliks herdenk.

MNR. JACOBS : Dan net een ding om af te sluit. U het gesê die opdragte is hoofsaaklik in Luanda. Wat van Maputo in Mosambiek? -- Ja, soos ek gesê het die inval word hoofsaaklik te Matola beplan deur Joe Slovo en die persone wat inkom opereer hoofsaaklik daarvanaf.

HOF : Dit is nou hier in Maputo? -- Maputo.

... / MNR. JACOBS

MNR. JACOBS : Miskien kan u net vir ons een ding opklaar of miskien weet u daarvan. U het genoem verskillende groepe kom in en elkeen het 'n verskillende taak. Een kom en hy maak die skuilplek. Die ander een bring die wapens. Een kom - die volgende groep kom en hy doen weer iets anders. Kan u vir die Hof sê hoe vind koördinasie plaas tussen die groepe dat hulle presies kan weet waar om die betrokke skuilplek te kry? Daar is sekere metodes wat hulle gebruik? -- Daar word gebruik gemaak van die sogenaamde "Dead Letterbox" metode. Dit is 'n eenvoudige metode waar 'n teken gelaat word, byvoorbeeld teen 'n boom word daar iets opgeplak, want die persone wat inkom verduidelik natuurlik waar die plek is, maar ten einde dit maklik te maak vir die persoon om die skuilplek vanaf 'n afstand te sien, word daar gebruik gemaak van die metode om dan iets teen die boom vas te plak. Die "Dead Letterbox" metode is eenvoudig 'n metode waar daar 'n spesifieke plek, 'n boodskap gelaat word en weer eens 'n teken gegee word van waar die boodskap gelaat is.

CROSS-EXAMINATION BY MR UNTERHALTER : Colonel, may I question you in English? -- Ek het geen beswaar nie.

I gather from your evidence that you made a very careful and deep study of the African National Congress? -- Dit is korrek.

And you follow developments from time to time so that you are always up to date? -- Ek bly deurgaans op hoogte. Dit is korrek.

Would it be correct to say that the ANC is described outside this country as the National Liberation Movement? -- Dit is korrek. 'n Mens kan miskien verder gaan deur te sê dat die ANC wat hulle noem die "vanguard organisation" is waardeur alle sogenaamde "liberation movements" moet werk.

It is recognised in South Africa too as a National Liberation

... / Movement

Movement by people who may not reveal their support openly, but acknowledge it? -- Daar word verwys na die ANC as 'n sogenaamde "liberation movement" wat die Swartes moet bevry.

In sofar as outside this country is concerned, there is in fact a form of international recognition of the African National Congress, is there not? -- As daar gepraat wôrd van die VN, hulle het sitting op die VN, hulle het status by die VN, waarnemingstatus.

That is really what I am referring to. -- Dan kan 'n mens so sê, ja.

And it has been embodied in a number of resolutions taken by the United Nations, this recognition of the ANC as an international - as a national liberation movement? -- Ja, ek dink die VN gaan verder. Daar is verskeie resolusies wat die VN byvoorbeeld geneem het wat in ooreenstemming is met ANC optrede, byvoorbeeld boikotte, isolasie van die RSA en ook hulp wat verleen word in die vorm van finansiële bydraes wat die VN aan hulle verleen.

Really to summarise your evidence in respect of the ANC, it amounts to this that as between the ANC and the South African Government, there is a state of war? -- Dit is wat hulle sê. Ek glo nie ons kan sê daar is 'n oorlog nie, baie beslis nie, want op hierdie stadium is dit nog maar in die tweede fase. Die einddoel, soos ek reeds gesê het, is die omverwerping van die Staat in 'n gewelddadige rewolusie, maar op die oomblik is dit 'n geval dat die rewolusionêre klimaat geskep moet word sodat die massas die ANC moet aanvaar wat moet uitloop tot 'n rewolusie.

But in addition to that in respect of any acts that are carried out in this country, that is part of waging of a war, is it not? -- Nee, op die oomblik sal' ek nie so ver gaan nie.

... / Dit

Dit is maar net dade van terreur ter ondersteuning van die propaganda wat gemaak word, soos ek reeds gesê het ter skepping van die klimaat. Daar is beslis nog nie 'n oorlog aan die gang nie. Daar is nog nie oorgegaan tot guerilla-oorlogvoering as sodanig nie.

As far as the organisation is concerned, you described the revolutionary council and you have given references to various people who are in command. Does that mean there is a kind of army structure operating outside this country, chain of command from a senior to a junior officer and then to a soldier? -- Op die oomblik, daar is so 'n struktuur geskep by die Morogoro-konferensie in 1969. Ek is nie 'n Weermag- of 'n militêre persoon nie, maar 'n mens kan dit miskien so noem, hoewel vir die huidige gaan dit hoofsaaklik oor opgeleide persone wat ingestuur word om dade van terreur te kom verrig deur spesifieke persone, lede van die rewolusionêre raad.

In other words, orders are given to them and they are expected to obey those orders and they do obey those orders? -- Dit is korrek.

GETUIE STAAN AF.

HOF VERDAAG. HOF HERVAT.

HERMANUS DANIËL STADLER, nog onder eed

CROSS-EXAMINATION BY MR UNTERHALTER (continued) : Colonel, at the adjournment, I have put a question to you and suggested that there was a war situation as between the ANC and the South African Government and I rather understood from what you said that you did not quite agree with my suggestion. Did I follow you correctly?

COURT : You did follow him. He did not agree that there was a in whatever sense you are using it.

MR UNTERHALTER : I want to read to you something that you said

... / in

in a previous trial of a similar nature, what we call the Soekmekaar trial. You remember it, S v LUBISI AND OTHERS before His Lordship De Villiers, J. -- Korrek.

We have the record here and at page 162 you are being questioned about certain aspects in regard to propaganda and then you say at about line 19 the following "Ons moet aanvaar dit is 'n oorlog. Ons bevind ons in oorlogsituasie en onder daardie omstandighede, die mense bedryf 'n oorlog, daarom moet hulle die moraal van die mense hoog hou." You did say that, did you not? -- Dit is korrek, maar die vraag was hier gewees 'n totale oorlog. Daar het dit gegaan oor 'n oorlogsituasie. Ook oor propaganda. Dat hulle propaganda gebruik daarvoor.

I take it that from your knowledge of the structure of the ANC and the command structure, if orders are given, they have got to be obeyed and if they are not obeyed, the people will be punished for disobedience? -- Ek weet nie of hulle gestraf gaan word as hulle dit nie uitvoer nie. Daar is van die persone wat nie opdragte uitgevoer het nie en wat oorgeloop het byvoorbeeld.

But ordinarily there is a responsible person who can control his people by these orders? -- Daar is 'n persoon in beheer, maar ek glo nie dat in so 'n situasie waar 'n persoon ingestuur word om 'n sekere taak te kom verrig en hy kan nie die taak verrig as gevolg van sekere omstandighede nie, dat hulle hom eintlik verkwalik dat hy gestraf gaan word daaroor nie.

One other aspect, you are aware of the Geneva Conventions are you? -- Ja.

And you agree, do you not, that there was a protocol number one to the Geneva Conventions in 1978? -- Dit is korrek.

... (mechanical defect) ... liberation movements? -- Dit is wat hulle graag wil hê.

... / And

And it is also correct that Oliver Thambo who, as you say, is the president of the African National Congress, notified the International Red Cross of the African National Congress's adherence to that additional protocol? -- Dit is korrek.

HERONDERVRAGING DEUR MNR. JACOBS : Geen vrae.

GEEN VERDERE VRAE.

- - - - - - - - - - -

... / MNR. JACOBS

Collection Number: AD2021

SOUTH AFRICAN INSTITUTE OF RACE RELATIONS, Security trials 1958-1982

PUBLISHER:
Publisher:- **Historical Papers, University of the Witwatersrand**
Location:- **Johannesburg**
©2012

LEGAL NOTICES:

Copyright Notice: All materials on the Historical Papers website are protected by South African copyright law and may not be reproduced, distributed, transmitted, displayed, or otherwise published in any format, without the prior written permission of the copyright owner.

Disclaimer and Terms of Use: Provided that you maintain all copyright and other notices contained therein, you may download material (one machine readable copy and one print copy per page) for your personal and/or educational non-commercial use only.

People using these records relating to the archives of Historical Papers, The Library, University of the Witwatersrand, Johannesburg, are reminded that such records sometimes contain material which is uncorroborated, inaccurate, distorted or untrue. While these digital records are true facsimiles of the collection records and the information contained herein is obtained from sources believed to be accurate and reliable, Historical Papers, University of the Witwatersrand has not independently verified their content. Consequently, the University is not responsible for any errors or omissions and excludes any and all liability for any errors in or omissions from the information on the website or any related information on third party websites accessible from this website.

This document is part of a private collection deposited with Historical Papers at The University of the Witwatersrand.